

Người Việt chúng ta phải làm gì đây ?

Tôn Thất Thiện

Trước khi vào đề, có hai điều tôi cần giải thích trước:

1- Xứ sở chúng ta đang đứng trước một tình hình nguy hiểm hơn lúc nào hết, và cần có một sự lựa chọn hết sức kỹ và đúng. Đây là một sự lựa chọn chiến lược. Nếu chúng ta lựa chọn sai thì Việt Nam sẽ mang hậu quả hàng chục, nếu không nói là hàng vài chục, năm tới. Vì vậy chúng ta phải hết sức sáng suốt, bình tĩnh và khách quan, không để cho bùng bột tình cảm - "tinh thần cách mạng" hoặc "tinh thần chống cộng" - chế ngự sự phán xét của chúng ta. Đây là trường hợp mà nếu ta sai một ly là đi không những một dặm, mà đến cả một vạn dặm.

Muốn lựa chọn đúng, ta phải có tiêu chuẩn đúng. Trong trường hợp này, tiêu chuẩn chiến lược, nghĩa là, mối ưu tư tối thượng của chúng ta phải là tương lai của xứ sở và dân tộc Việt Nam. Mọi tiêu chuẩn khác đều phải phụ thuộc vào tiêu chuẩn này.

2- Vấn đề lựa chọn này đặt ra cho tất cả mọi người Việt Nam. Vì vậy, trong bài này tôi dùng danh từ "người Việt chúng ta" thay vì "chúng ta" để nói rõ rằng những vấn đề trong bài này liên quan đến tất cả mọi người Việt Nam, phía cộng sản cũng như phía quốc gia. Và đây tôi dùng danh từ "phía" thay vì "phe" vì, trong thực tế,

- "phía" cộng sản gồm cả những người còn bám chặt cộng sản; những người hết tin tưởng đã bỏ cộng sản và hết hoạt động, hoặc đang tìm đường khác, hoặc quay lại chống cộng sản; những người không cộng sản nhưng chấp nhận và hợp tác với chế độ cộng sản, cùng những người hiện đang sống dưới chế độ cộng sản, tuy không thích nhưng cũng không chống chế độ đó;

- "phía" quốc gia gồm những người chống cộng "triệt để" muốn diệt cộng "tận gốc rễ" kiểu trước 1975, nghĩa là, chống cả những người đã bỏ cộng sản, bị coi là "thân cộng", hay "làm lợi cho cộng sản"; và những người đã tự ý ra, hạy bị gạt ra, khỏi hàng ngũ "phe" quốc gia vì đã bỏ quan niệm chống cộng nói trên và theo một con đường mới mà đặc điểm là chấp nhận hòa giải hòa hợp dân tộc, tuy vẫn cương quyết đòi dẹp bỏ chế độ cộng sản, nghĩa là, chỉ hòa giải với những người chịu từ bỏ cộng sản và chấp nhận dân chủ đa nguyên.

I. Năm 1951, trong diễn văn khai mạc Đại Hội II của Đảng Cộng Sản Việt Nam (mang nhãn hiệu "Đảng Lao Động Việt Nam"), ông Hồ Chí Minh, nhìn lui 50 năm vừa qua, nói có những thay đổi mau chóng hơn và quan trọng hơn trong thời gian nhiều thế kỷ trước cộng lại, và quan trọng nhất là Cách Mạng Tháng Mười Nga thành công, Liên Xô, nước xã hội chủ nghĩa, được thành lập; rồi nhìn

về 50 năm còn lại của thế kỷ 20, ông nói rằng nửa thế kỷ sau này sẽ có những biến đổi "to lớn hơn nữa, vẻ vang hơn nữa".

Ông Hồ đã làm to!

Nửa thứ hai của thế kỷ 20 đã mục kích sự tan rã của Liên Xô và sự cáo chung của cộng sản. "Thành trì của cách mạng thế giới", và "lò quốc của xã hội chủ nghĩa" mà trong 74 năm những người cộng sản đã ra công xây dựng bằng bạo lực và duy trì bằng bạo lực, đã hoàn toàn sụp đổ và bị loại trừ trong thời gian ba ngày!

II. Ông Hồ đã làm to vì ông ta mù quáng tin vào Lenin, người mà ông và cộng sản thế giới cho là cực kỳ anh minh. Nhưng đó là một điều sai lầm vì

Lenin cũng làm to!

Theo giáo điều của cộng sản, Lenin là người thiên tài đã khai triển thuyết của Marx, đưa nó đi xa và lên cao hơn nữa, vì Lenin đã đưa ra thuyết "tư bản giấy chết". Tư bản sắp chết! Lenin đã quả quyết như vậy. Và những người cộng sản, đặc biệt là cộng sản Việt Nam, đứng đầu là Hồ Chí Minh, đã tin chắc như vậy. Tin tưởng này đã cho họ một sức lực phi thường vì họ nghĩ rằng họ nhứt định sẽ thắng vì họ đã đi đúng hướng của lịch sử.

Nhưng ngày nay không ai chối cãi được rằng cộng sản đã chết. Nó đã bị nhân dân của chính nơi khai sinh nó triệt hạ và chính thủ trưởng của cộng sản thế giới, tổng bí thư đảng cộng sản Liên Xô Gorbachev, đã ký quyết định khai tử nó. Đây là một sự kiện lịch sử đã được hàng trăm triệu dân trên thế giới mục kích qua truyền hình, và chắc chính cộng sản Việt Nam cũng đã thấy qua đài CNN.

Thay vì tư bản giấy chết thì tư bản vẫn còn đó, đầy sinh khí, và Hội Nghị Trung Ương Đảng Cộng Sản Việt Nam lần thứ tám, hồi tháng 3-1990, qua tuyên bố của các lãnh tụ của Đảng, trong đó có (nguyên) tổng bí thư Nguyễn Văn Linh, đã công nhận rằng tư bản đã giải quyết được những mâu thuẫn của nó, còn nhiều sinh khí lắm, và còn tồn tại được vài trăm năm nữa!

Tư bản chưa giấy chết, trong khi cộng sản đã chết rồi!

Lenin đã làm to!

III. Năm 1959, trong lời giới thiệu quyển "Hồ Chí Minh Tuyển Tập" bằng tiếng Nga, Hồ Chí Minh nói: "tiếng sấm Cách Mạng Tháng Mười Nga đã thúc đẩy những người Việt Nam yêu nước hướng về phía Liên Xô... Kinh nghiệm Cách Mạng Tháng Mười vĩ đại soi sáng con đường Cách Mạng Việt Nam...".

Ngày 21-08-1991, lại có một tiếng sấm xuất phát từ Nga làm chấn động thế giới. Nhưng tiếng sấm này báo hiệu sự cáo chung của Liên Xô và kết thúc "Cách Mạng Tháng Mười Nga". Xét kỹ những biến chuyển xảy ra ở Nga trong tháng 8-1991, các binh luận gia đều đồng quan điểm về "Cách Mạng Tháng Mười Nga": Cách mạng đó chỉ là một cuộc đảo chánh thành công, vì Lenin đã mưu mô quỷ quyệt, không do dự dùng bạo lực, và vô đạo; nó đã được duy trì bằng bạo lực; và nó đã chấm dứt với một cuộc đảo chánh thất bại (ngày 21-08-1991), khi dân chúng đồng tâm cương quyết đứng lên chống lại bạo lực.

Các lãnh tụ đảng cộng sản Việt Nam không ngớt tuyên bố rằng Việt Nam Xã Hội Chủ Nghĩa là một "tiền đồn của xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô vĩ đại", và đi sát cánh với Liên Xô là "hòn đá tảng" của chính sách ngoại giao Việt Nam. Nay Liên Xô không còn, mà cộng sản Liên Xô cũng không còn nữa (lãnh đạo cũng như cán bộ cộng sản đang chạy tháo thân tán loạn), đảng cộng sản Việt Nam tính sao đây? Liên lạc với ai ở Moskva? Và về viện trợ quân sự, tài chính, kinh tế, hỏi ai?

Phiền hơn cả là về phương diện lý thuyết. "Không có lý luận cách mệnh thì không có cách mệnh vận động". "Bác" đã dạy như vậy ngay trang đầu của *Đường Kách Mệnh* (1926). Tài liệu học tập của Đảng cũng hằng nhắc đi nhắc lại như vậy. Nhưng bây giờ chính tại "tổ quốc cách mạng" người ta đã dẹp bỏ hết chủ nghĩa Mác-Lê và đi đường khác rồi; cờ Nga đã gỡ búa liềm đi rồi; tượng của Lenin, tiêu biểu cho chủ nghĩa xã hội được tôn thờ, cũng bị hạ bệ khắp nơi và ngay trong quốc hội Nga; và thị trường Leningrad đề nghị quốc hội nghị quyết dẹp bỏ viện bảo tàng Lenin và đưa xác ông ta về chôn bên cạnh mộ mẹ ông ở Leningrad (đã đổi tên lại là Petrograd). Thế là chủ nghĩa Lenin hết "trong sáng", hết là "đỉnh cao của trí tuệ", và chính thức cáo chung. Bây giờ lấy gì soi sáng Cách Mạng Việt Nam đây?

Ông Hồ và đảng cộng sản Việt Nam đã sai làm to!

Nếu ông Hồ còn sống, những người cộng sản sẽ hỏi ông: bây giờ lấy gì soi sáng Cách Mạng Việt Nam đây? Đảng phải làm sao đây?

IV. Vì muốn cố bám lấy địa vị và quyền lợi, muốn duy trì quyền lực, đảng cộng sản Việt Nam sẵn sàng đàn áp nhân dân đòi hỏi dân chủ và cơm áo. Nhưng như vậy phải có hậu cần. Và hậu cần duy nhất họ có thể có được ngày nay là Trung Cộng. Nhưng đây là một giải pháp cực kỳ nguy hiểm cho xứ sở và cũng như cho họ. Trung Cộng tất sẽ đòi hỏi những điều kiện rất ác nghiệt. Đặc biệt, chính quyền Việt Nam phải hoàn toàn lệ thuộc Bắc Kinh. Sau hơn 100 năm tranh đấu và 30 năm hy sinh rất lớn, nhân dân Việt Nam lại bị mang đi làm nô lệ. Tất nhiên nhân dân sẽ không chấp nhận thân phận đó và sẽ tranh đấu dữ. Ngay trong hàng ngũ của đảng cộng sản Việt Nam cũng có nhiều người không chấp nhận đường lối đó. Hậu quả là nội chiến,

và không biết nội chiến này sẽ kéo dài bao lâu và dẫn đến hậu quả gì. Một viễn ảnh kinh hoàng!

Phần khác, nếu theo mô thức Trung Cộng hiện tại, Việt Nam sẽ đi vào ngõ cụt. Trong những năm qua, Trung Quốc phát triển rất mạnh. Nhưng có nhiều triệu chứng cho thấy rằng kinh tế Trung Quốc đang rơi vào ngõ kẹt. Trong 5, 10 năm nữa, sẽ kẹt hoàn toàn, và lại rơi vào tình trạng Nga hiện nay, cộng thêm viễn ảnh của một Thiên An Môn mới. Theo đuôi Trung Cộng, Việt Nam cũng sẽ đi vào ngõ cụt. Lựa chọn con đường đó chỉ làm cho xứ sở và dân tộc mất thêm mười năm quý báu nữa mà thôi.

Đảng cộng sản Việt Nam chỉ còn một giải pháp. Đó là: "nhìn thẳng sự thật, đánh giá đúng sự thật, và nói rõ sự thật". Mà sự thật này là ngày nay cộng sản đã hết đường. Nó đã cáo chung tại ngay nơi nó phát khởi và mạnh nhất. Nó là chỗ dựa của cộng sản Việt Nam, nhưng nay nó không còn nữa thì cộng sản Việt Nam cũng không thể tồn tại được nữa. Hồ Chí Minh và những lãnh tụ cộng sản hằng nhấn mạnh: không có Cách Mạng Nga thì không có Cách Mạng Việt Nam. Cộng sản Nga là cây mẹ; cộng sản Việt Nam chỉ là cây leo. Khi cây mẹ đã đổ rồi thì cây leo làm sao mà sống? Sau sự cáo chung của cộng sản Nga, sự cáo chung của cộng sản Việt Nam chỉ là vấn đề thời gian, và lần này thời gian sẽ rất ngắn. Trong dân chúng, ai cũng biết như vậy. Và ngay trong hàng ngũ Đảng rất nhiều người cũng nghĩ như vậy.

Ngày 13-12-1989, ông Trần Xuân Bách, lúc đó còn là Ủy viên Bộ Chính Trị, nói về những diễn biến ở Đông Âu, đã cảnh cáo: "Không thể nghĩ rằng ở Âu Châu thì sôi sục, còn ở Á Châu thì ổn định... Không có anh nào yên trí rằng mình sẽ ổn định được. Có khi tuần này còn huênh hoang, tuần sau đã bị đảo!" Một đảng viên khác, có tên tuổi, kỳ cựu và trung kiên, bác sĩ Nguyễn Khắc Viện, cũng đã cảnh cáo như sau: "Ai có chút ý thức chính trị đều thấy rõ thành công hay thất bại của cải tổ ở Liên Xô sẽ ảnh hưởng đến vận mệnh nước ta, đã hết thời lên gân nghĩ rằng có thể một mình tự lực chọi sóng gió". Cảnh cáo này được đưa ra hồi tháng 2-1990.

V. Đảng cộng sản Việt Nam không thể ngồi lại được. Nó phải ra đi. Nhưng muốn tránh một đổ máu và xáo trộn lớn làm tổn thương cho tương lai của xứ sở, chúng ta phải làm sao cho cuộc ra đi này đẹp đẽ: êm thấm, tránh đổ máu, tránh xáo trộn. Giải pháp đó là đảng cộng sản Việt Nam trả quyền cho quốc dân qua Quốc Hội. Những biện pháp cụ thể đã được bạn Nguyễn Hữu Chung nói rõ trong một bài khác trong số báo này. Tôi tưởng không cần lặp lại nơi đây. Tôi chỉ muốn nêu thêm một điều kiện rất quan trọng cần thỏa mãn để cho cuộc chuyển quyền này có thể thực hiện được.

Những người cộng sản, nhất là những người trong cấp lãnh đạo của đảng cộng sản Việt Nam, cố bám không muốn buông chính quyền vì họ sợ rằng nếu mất chính quyền họ sẽ mất tất cả: không những mất hết quyền hành,

mà quyền lợi chính đáng và ngay cả danh dự và an toàn cá nhân và gia đình họ cũng bị đe dọa. Nhưng nếu họ chấp nhận một cuộc chuyển quyền êm thấm, tránh cho xứ sở và dân tộc một cuộc đổ máu và xáo trộn lớn thì sẽ tránh được tình trạng nói trên. Họ sẽ có công lớn đối với xứ sở và dân tộc, và do đó họ có quyền được tưởng thưởng.

Tưởng thưởng đó là phía quốc gia phải chấp nhận sẽ tôn trọng danh dự họ, bảo đảm an toàn cho cá nhân và gia đình họ, và trong quốc gia hậu cộng sản sau này, họ sẽ hưởng tất cả những quyền dân chủ như mọi công dân khác, tất nhiên với điều kiện là họ tôn trọng chế độ và luật lệ mới, và không tìm cách tái lập chế độ cộng sản hoặc có hành động phương hại đến thể chế mới. Về tài sản, chúng ta có thể chấp nhận cho họ được giữ tài sản của họ, với điều kiện là tài sản đó được tậu một cách lương thiện chứ không do lợi dụng địa vị để biến thủ tài sản quốc gia bằng cách mua với giá rẻ mạt (như đảng Sandanista đã làm tại Nicaragua trước khi chuyển quyền).

Tất nhiên sẽ có người hô rằng đối xử với cộng sản như thế quá viên dung, và thay vì như thế ta phải trừng phạt họ tới đa và tước tài sản của họ. Nhưng ở đây vấn đề phải đặt ra là: giữa viên dung với những người không còn hại gì được chúng ta nữa (vì dù sao chế độ cộng sản cũng sẽ cáo chung) và làm ngơ về vài trăm triệu đồng, hay cho là triệu đô-la đi nữa, và một cuộc nội chiến sẽ gây đổ máu lớn và gây xáo trộn lớn mà chúng ta không biết sẽ kéo dài bao lâu và đem lại những hậu quả gì (như những biến chuyển vừa qua ở Nga), giải pháp nào có lợi cho dân tộc và xứ sở hơn?

Chấp nhận giải pháp viên dung không phải là vì thương cộng sản, vì cộng sản không đáng thương và không thể thương được, nhưng là vì quyền lợi tối thượng và tương lai của xứ sở và dân tộc.

Riêng về phần những người cộng sản, nếu dám lãnh tụ hiện tại không chấp nhận rút lui một cách êm thấm, thì trong hàng ngũ của Đảng phải có những người sáng suốt và can đảm đứng ra đòi hỏi giải pháp nói trên để vớt vát danh dự của Đảng và quyền lợi chính đáng của những người vì yêu nước và lý tưởng công bằng xã hội đã đi theo đảng cộng sản Việt Nam, bị lừa và mắc kẹt.

Một bình luận gia bàn về chính biến vừa rồi ở Nga nói rằng: cộng sản Nga đã làm xong sứ mạng của họ: chúng minh rằng chủ nghĩa cộng sản không đem được cơm áo cho dân tộc nào cả. Cuộc nổi dậy vừa qua của nhân dân Nga chứng minh thêm rằng cộng sản không thể mãi mãi dùng bạo lực đàn áp dân chúng đòi dân chủ và cơm áo. Đây cũng là trường hợp cộng sản Việt Nam. Họ đã làm xong sứ mạng của họ và nay không còn lý do, và không có khả năng, tồn tại nữa. Họ chỉ còn hai giải pháp: rút lui êm thấm để bảo vệ an toàn cho họ và gia quyến, và một số quyền lợi chính đáng; hoặc dùng bạo lực cố bám lấy chính quyền và bị đào thải và tiêu diệt toàn diện một cách bi thảm và đẫm máu.

Tôn Thất Thiện

Những người trong nước

Nguyễn Anh Tuấn

*Biết không Anh nỗi đau tưởng không bao giờ dứt.
Tôi khóc nhiều tủi phận nhớ thương Anh.
Đời khác cảnh mà sao Tôi Anh chia gánh.
Nỗi buồn này đâu phải riêng ai.
[...]*

Những tình cảm chân thành được viết lại bằng thơ của một người bạn cũ tặng tôi khi tôi bắt chọt trở về thăm đất nước. Những ngôi nhà cũ vẫn còn đây. Những người bạn cũ đã già đi vì tháng năm trôi, vì dãi dầu mưa nắng, những nét đau thương của biệt ly, của đói nghèo, của tủi hận còn hằn rất đậm trên từng nét mặt vốn dĩ rất trong sáng thông minh của những người trí thức Việt Nam. Những người bạn cũ của tôi, một nữ giáo sư đã từng đứng trên bục giảng trường đại học nay mở quán bán sách ở vỉa hè, một chị đã từng làm thứ trưởng Bộ Giao Thông nay đứng bán thuốc lá rong ở phố Bắc Ninh thuộc cảng Hải Phòng, một anh làm giám đốc Sở Văn Hóa nay về hưu ngồi bán nước chè với vợ ở đầu đường... Những người cán bộ đã từng làm việc cho chế độ cộng sản Việt Nam hàng mấy chục năm trời đều đã từng kinh qua những giai đoạn thăng trầm đau khổ từ thuở gian truân kháng chiến chống Pháp cho đến lúc ngậm đắng nuốt cay chịu oan khuất trong Cải Cách Ruộng Đất rồi đến những ngày gian nan phòng không sơ tán đi A đi B của thời kỳ "Chống Mỹ Cứu Nước", nhưng họ chưa bao giờ oán Đảng như ngày nay. Thời kỳ chống Pháp cuộc đời của họ còn son trẻ, họ đã lý tưởng hóa Cách Mạng và đã từng vui vẻ ăn cơm với rau tàu bay chấm nước muối và tung hồ khôì hải cho cuộc đời dậy men say cách mạng bằng câu "rau tàu bay muôn năm, muối vạn tuế". Trong Cải Cách Ruộng Đất họ có oán Đảng phần nào vì gia đình họ cũng đã bị đầu tố oan, nhưng họ sẵn sàng tha thứ vì các vị lãnh đạo cao nhất của Đảng đã công nhận lầm lỗi của mình. Rồi cuộc đánh nhau với không quân Mỹ, những cuộc tổng động viên cho chiến trường miền Nam mà gia đình nhiều người của bạn tôi cứ đinh ninh đó là việc đáng phải hy sinh để bảo vệ Tổ Quốc chống giặc Mỹ xâm lược nên họ đã can đảm chịu đựng và không hề than thở hoặc oán hận Đảng và Nhà Nước. Nhưng đến nay những tình cảm thiêng liêng về Cách Mạng, về Đảng đã không còn chỗ đứng trong mỗi trái tim của những người cán bộ thực sự đã xếp bút nghiên rời bỏ gia đình êm ấm để ra đi chọn con đường cách mạng. Ngày xưa khi bị Đảng vất ra lề đường sau khi đã bòn rút tất cả những tinh hoa của cuộc đời họ để phục vụ cho lý tưởng cộng sản thì những người cán bộ bị Đảng ruồng bỏ đó thường ví mình như múi chanh bị vắt kiệt nước rồi vất vào sọt rác. Đến nay một người bạn tôi khi thấy tôi trở về đã đến thăm và sau những buổi bồi hồi tâm sự, trước khi tôi bay đi anh đã đưa cho tôi một bài thơ viết những suy nghĩ của anh về cuộc đời người cán bộ đã làm việc lâu năm cho đảng cộng sản Việt Nam. Bạn tôi viết: